

Miljøvurdering af Vesterhav Nord – j.nr. 2019-89439

Høringsvar fra Foreningen Stop Vesterhav Nord

Energistyrelsen har den 1. juli 2019 igangsat idefasen for den supplerende miljøvurdering af Vesterhav Syd og Nord Havvindmølleparker med en høring over ideoplægget for miljøvurderingen.

Formålet med idefasen angives at være, *at borgere, virksomheder og andre interessenter, der kan blive berørt af projektet, får mulighed for at stille spørgsmål og komme med input til miljøkonsekvensrapportens indhold. Miljøkonsekvensrapporten skal give en samlet beskrivelse af projektet og dets miljøkonsekvenser. Den kan danne grundlag for en offentlig debat om projektet, som kan indgå i miljømyndighedens endelige vurdering af, om der kan gives tilladelse til projektet.*

Energistyrelsen og Vattenfall har koordineret igangsættelse af idefasen, idet Vattenfall ligeledes 1. juli 2019 har udsendt en pressemeddelelse hvorefter *Vattenfall ønsker at flytte havvindmølleparkerne Vesterhav Syd & Nord så langt væk fra den danske vestkyst som teknologisk og geografisk muligt inden for de to af staten udpegede områder for dermed at imødekomme lokale ønsker om at reducere parkernes visuelle påvirkning.*

Da opstilling af kystnære havvindmølleparker ikke alene er, men længe har været genstand for offentlig debat i den sammenhæng, at en meget stor del af befolkningen ikke ønsker kystnære havvindmølleparker, og da specielt modstanden mod de kystnære havvindmølleparker Vesterhav Nord og Syd har været massiv, kan det undre, at Energistyrelsen sekunderet af Vattenfall umiddelbart efter et folketingsvalg og lige før sommerferien vælger at bringe de kystnære havvindmølleparker Vesterhav Syd og Nord i spil igen i forventning om, at borgere, virksomheder og andre interessenter skal forholde sig til et projekt, der helt åbenbart er uønsket, og, som det fremgår af ideoplæg og pressemeddelelse, fortsat ikke er konkretiseret.

Man indbyder med andre ord borgerne til at komme med input og spørgsmål til et projekt, hvor staten og koncessionshaver endnu ikke har taget stilling til den mest væsentlige parameter, hvor skal møllerne stå?

Man vælger i øvrigt fuldstændig at se bort fra, at borgerne ikke ønsker kystnære havvindmølleparker, og at den offentlige debat, borgerne forventer, ikke er en formel høring som led i udarbejdelse af et VVM-tillæg, men en overordnet offentlig debat om grøn omstilling, en sammenhængende klimapolitik og havvinds og andre energikilders plads og omfang i den sammenhæng herunder, hvilke baggrundsmæssige krav man må kunne stille til vedtagelse og udmøntning af energiaftaler, der har omfattende konsekvenser for befolkningen.

I oplægget til idefasen henvises til, *at der i 2012 blev indgået en energipolitisk aftale, der skulle sikre, at ca. halvdelen af det danske energiforbrug i 2020 dækkes af vindenergi. Aftalen skulle føre til udbygning vindmølleparker på havet, idet ca. 500 MW, senere nedjusteret til 350 MW, skulle etableres kystnært. Den kystnære placering skulle minimere udgifterne til drift og vedligehold samt tilslutning til det eksisterende net. 350 MW dækker elforbruget for ca. 380.000 husstande.*

Energiaftalen i 2012 havde som fokus *at omstille til et Danmark med en energiforsyning dækket af vedvarende energi, der hvilede på troværdige, stabile og langsigtede rammer om den danske energipolitik og fastlagde konkrete energipolitiske initiativer for perioden 2012 – 2020.*

Blandt initiativerne var udbygning af vindkraft og andre VE-teknologier herunder udbygning med vindkraft på havet med 1.000 MW havmøller og 500 MW (senere nedjusteret til 350MW) kystnære havmøller frem mod 2020.

Det skal i den sammenhæng bemærkes, at de i Energiaftalen nævnte kystnære havvindmølleparker er udmøntet som Vesterhav Nord og Syd, og det må således konstateres, at disse havvindmølleparker af forskellige årsager ikke er blevet eller vil blive realiseret i aftaleperioden.

Energiaftalen 2012 er sidste år blevet suppleret med Energiaftale 2018, hvor fokus er *at fasholde Danmarks stilling i den absolutte verdenselite inden for grøn energi og klima, og at Danmarks internationale styrkepositioner udbygges yderligere med fokus på vedvarende energi, energieffektiviseringer, forskning og energiregulering. Med aftalen skabes en veldrevet energisektor som krumtappen i omstillingen til et bæredygtigt grønt samfund. Aftaleparterne er dermed enige om, at det høje tempo i den grønne omstilling skal fastholdes.*

Af Energiaftalen 2018 fremgår, *at Danmark har en stærk position inden for havvind med bl.a. globalt førende virksomheder i hele værdikæden og solide kompetencer inden for forskning, udvikling og demonstration. Der er derfor enighed om, at disse potentialer skal udnyttes bedst muligt, så Danmark kan bevare sin position som verdens førende havvindnation med virksomheder i verdensklasse.*

Der er desuden enighed om, at der udbydes en ny havvindmøllepark på ca. 800 MW til nettilslutning i 2024 – 2027.

Parterne ønsker endvidere, at der frem mod 2030 etableres tre havvindmølleparker i Danmark.

Det bemærkes i den sammenhæng i aftalen, *at vindmøller på havet langt fra vore kystlinjer giver færre visuelle gener og samtidig har potentialet til levere store og omkostningseffektive bidrag til den grønne omstilling i Danmark.*

Parterne er endvidere enige om, at der igangsættes en storstilet screening af de danske farvande i Nordsøen og Østersøen. Screeningen skal omfatte lokaliteter for op til 10GW havvind for at opnå et omfattende udvalg af attraktive havvindplaceringer.

Nordsøen skal udvikles til et globalt førende område for havvind, hvor nye parker opstilles uden støtte.

Det forekommer på ovenstående baggrund ikke alene ugenomtænkt, men også kontraproduktivt på nuværende tidspunkt at foretage skridt til at opstille to kystnære havvindmølleparker i Vesterhavet, alene fordi disse havvindmølleparker var et af mange initiativer i 2012-aftalen besluttet af et stort flertal i Folketinget.

Det fremgår meget klart af 2018-aftalen, at der er et helt andet fokus på havvindmølleparker nu og en erkendelse af, at kystnære havvindmølleparker ikke er ønskelige, fordi de giver visuelle gener i de kystnære områder, og fordi store havvindmølleparker på havet langt fra vores kystlinjer har potentialet til at levere store og omkostningseffektive bidrag til den grønne omstilling både i Danmark, men også i Europa på sigt.

De kystnære havvindmølleparker er overhalet indenom af den økonomiske og teknologiske udvikling på havvindområdet. En udvikling, der allerede nu sætter kystnære havvindmølleparker i et fortidigt lys, som et eksempel på det muliges kunst på tidspunktet for aftalens indgåelse, men for længst overgået af ny teknologi og nye visioner.

Vi vil derfor opfordre til, at politikere og embedsværk sætter sig sammen og finder en løsning på, hvordan vi på en for alle parter acceptabel måde kommer ud af den med Vattenfall indgåede aftale om opførelse af de kystnære havvindmølleparker Vesterhav Nord og Syd. Det er ikke en umulig opgave, men den kræver, at alle parter påtager sig ansvar og ser værdien og mulighederne i at få flyttet havvindmøllerne ud, hvor de ikke kan ses fra kysten.

*

Hvis ovenstående mod forventning ikke umiddelbart opfattes som det fornuftige og visionære alternativ til at gennemføre det påtænkte projekt, har vi følgende spørgsmål og kommentarer til projekt og proces.

- Er der foretaget beregninger på, hvordan økonomien er, hvis kontrakten med Vattenfall annulleres? Hvis ikke ønsker vi en sådan beregning af økonomien.
- Hvad er den faglige og saglige begrundelse for, at den oprindeligt besluttede afstand fra kysten til placering af kystnære havvindmølleparker blev indskrænket fra 4 – 20 km fra kysten til 4 - 10 km fra kysten, og er denne beslutning forelagt og godkendt politisk?
- Hvem besluttede i forbindelse med kontraktsindgåelse, at Vattenfall frit kunne vælge, hvor i koncessionsområdet de ville placere møllerne, og er beslutningen politisk godkendt?
- Når Vattenfall nu melder ud, at de ønsker at flytte havmølleparkerne Vesterhav Syd & Nord så langt væk fra den danske kyst som teknologisk og geografisk muligt inden for de to af staten udpegede områder for dermed at imødekomme lokale ønsker om at reducere parkernes visuelle påvirkning, men samtidig udtaler, at de givet fald vil være nødsaget til at arbejde med én møllerække, indebærer det vel, at de 10 møller i den sydlige del af koncessionsområdet, der i det nuværende oplæg i forvejen er placeret i den vestligste del af koncessionsområdet, ikke vil blive flyttet længere ud fra kysten. Disse møller er placeret ud for det højest beliggende punkt på strækningen - Ferring By – hvor samtlige ejendomme har udsyn over havet. Hvis denne antagelse er korrekt, bør der arbejdes med alternative placeringer af Vesterhav Nord.
- I den oprindelige VVM-redegørelse er der meget detaljeret redegjort for opstillingsmønstrrets betydning for det visuelle indtryk. Nu foreslås en opstilling af møllerne over en afstand på omkring 18 km i én lang række. I den sammenhæng ønskes en vurdering og visualisering, der viser en alternativ opstilling i flere rækker over en kortere strækning.
- Oprindeligt var Vesterhav Nord placeret på en nordligere position ved Thyborøn. Der ønskes en redegørelse for, hvorfor denne position blev fravalgt, og en dokumenteret begrundelse for fravalget.
- I rapport af 19. marts 2018 udarbejdet af Niras for Vattenfall har Niras vurderet de tekniske anlæg og parkanlæg i forhold til VVM-rammen for Vesterhav Nord. Vattenfall anfører i en mail af 8. maj 2018 til Energistyrelsen, at der er tale om en objektiv vurdering. Visualiseringerne af de valgte 8,4 MW havvindmøller er vist i 4

udvalgte fotostandpunkter – Fig. 3.4 til Fig. 4.7 – og man sammenholder med VVM-redegørelsens beskrevne påvirkning. Det må konstateres, at visualiseringerne er aldeles mismisvisende, jf. de visualiseringer, der er udarbejdet i relation til værditabserstatningssagerne. Endelig bemærkes, at der i VVM-redegørelsen ikke er taget højde for, at Vesterhav Nord er flyttet fra sin oprindelige position mod nord meget længere sydpå, og at der som følge heraf ingen visualiseringer er fra området ud for Ferring, der som tidligere nævnt er det højest beliggende område på kyststrækningen. Der bør derfor i forbindelse med udarbejdelsen af den nye miljøkonsekvensrapport være fokus på retvisende visualiseringer for hele området, uanset hvor og i hvilket mønster man måtte vælge at placere møllerne og gerne i form af animeret visualisering dækkende såvel nat som dag.

- For så vidt angår støj fra møllerne er der siden udarbejdelsen af den oprindelige VVM-redegørelse kommet opdateret faglig viden om støj fra vindmøller og ikke mindst fra havvindmøller, som tilsyneladende reflekterer støjen over ganske store afstande. Vi kan i den sammenhæng i forbindelse med sandfodring af kysten konkret opleve store støjgener fra sandpumpere, der ligger 10 km fra kysten. Der ønskes derfor en grundig og dokumenteret redegørelse for såvel lavfrekvent som højfrekvent støj fra møllerne med udgangspunkt i den endeligt valgte position for havmølleparken.
- Vi ønsker ligeledes en grundig og dokumenteret redegørelse for lysmarkeringen på møllerne og dens påvirkning på miljøet på land. Ikke kun for lysmarkeringen i toppen af møllerne, som vi har forstået vil blive radarstyret, så der kun er lys, når der er flytrafik i området, men også lysmarkeringen rundt om møllerne midt på tårnet samt de blinkende lanterner for søfart ved møllens platform ca. 17 meter over havoverfladen, jf. ideoplægget side 5.
- Den lokale politiske opbakning har nøje været koblet op på antallet af lokale arbejdspladser. I den sammenhæng ønsker vi en dokumenteret redegørelse for, hvor mange arbejdspladser opstilling af Vesterhav Nord indebærer for Lemvig Kommune. Vi ønsker en tilsvarende dokumenteret redegørelse for, hvad opstilling af en kystnær havvindmøllepark kommer til at betyde for turisterhvervet i kommunen.
- I VVM-redegørelsen fra 2015 står der, at etablering af vindmøller herunder havvindmøller kan påvirke ejendomspriserne i området. I den sammenhæng ønsker vi adgang til de af Taksationsmyndigheden allerede foretagne afgørelser om erstatning for værditab.
- Antallet af møller er angiveligt stadig 21 til trods for, at der i 2022/2023 vil være møller med en langt højere ydeevne, end de nu planlagte. Konsekvensen af valg af en anden og mere effektiv mølletype bør vurderes.
- Der bør ligeledes redegøres for forurening af havmiljøet tæt på land som følge af slid på møllevingernes overflade ved rotation i stor fart.
- Der ønskes også en vurdering af, hvor ofte det vil være nødvendigt at standse møllerne, fordi den producerede strøm ikke kan afsættes. Det er allerede et velkendt fænomen, at de vstdanske møller ofte ikke må producere på grund af overkapacitet. Det bør i det hele taget undersøges, hvornår man regner med rentabelt at kunne afsætte fuld produktion fra Vesterhav Syd og Nord samt den kommende havvindmøllepark ud for Thorsminde, Thor.

VVM-redegørelsens såkaldte 0-alternativ skal ligeledes revurderes, idet virkeligheden som ovenfor nævnt i dag er en anden, og der bør derfor i miljøkonsekvensrapporten redegøres for, hvorfor det på nuværende tidspunkt skulle give mening at opstille en kystnær havvindmøllepark i et af Danmarks smukkeste naturområder, når der er større potentiale i havvindmølleparker på havet langt fra vores kyster.

For så vidt angår påvirkningen fra den kystnære havvindmøllepark Vesterhav Nord på det kystnære landskab, er den særdeles velbeskrevet i den oprindelige VVM-redegørelse. Der er ingen grund til her at gennemgå, hvad det er for landskabelige, geologiske og kulturhistoriske værdier, der vil blive påvirket og fuldstændig ødelagt af en kystnær havvindmøllepark i dette særprægede, smukke og vilde kystlandskab.

Det er helt uforståeligt, at nogen i dette land, der er karakteriseret ved sine helt unikke kystlandskaber, som vi gennem mange årtier har arbejdet for at holde frie og tilgængelige for den danske befolkning og de mange turister, der tiltrækkes af disse landskaber, kan få den tanke, at vore kystlandskaber og naturen i kystlandskaberne er noget, vi har lov til at ødelægge efter forgodtbefindende.

Det er derfor også beskæmmende at se, at der i forbindelse med høringen til den oprindelige VVM-redegørelse uden undtagelse er set bort fra indsigelser om ødelæggelsen af kystlandskabet, og at det klart og tydeligt fremgår, at høringen har været ren proforma. Vores nye klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen har i forbindelse med sin tiltræden udtalt, at han tror på, at vi kan gennemføre den meget ambitiøse klimaplan, der er lagt op til af det nyvalgte folketing, men vi skal danskerne med os, tilføjede han.

I Vestjylland bakker vi op om grøn omstilling og vindkraft, men vi forventer som resten af befolkningen, at beslutninger bliver taget på et gennearbejdet og oplyst grundlag. Vi ser derfor frem til, at en ny VVM-proces på et seriøst grundlag vil bekræfte, hvad der på nuværende tidspunkt turde være klart for enhver, *at der ikke skal opstilles kystnære havvindmølleparker på den jyske vestkyst, og at vi ikke skal prisgive den kystnære natur omkring Bovbjerg Fyr, Ferring Sø, Vejlbj Klit, Vrist og Langerhuse for at kunne opfylde en forældet målsætning fra 2012 om udbygning med kystnære havvindmølleparker, når det allerede nu er en integreret del af folketingets strategi for fremtidige havvindprojekter, at vindmøller på havet langt fra vore kyster giver færre visuelle gener og samtidig har potentialet til at levere store og omkostningseffektive bidrag til den grønne omstilling – og frem alt sørger for folkelig opbakning i en proces, der vil kræve massivt sammenhold for at kunne lykkes.*

Vi vil derfor foreslå, at den i 2012-aftalen forudsatte udbygning af vindkraft på havet med 350 MW fra kystnære havvindmøller integreres i målene for udbygning af havvind i Energiaftalen 2018, og dermed indvarsler en ny forståelse af perspektiverne i havvind i stor skala.

Lad os sammen passe på de frie kyster og naturen i det unikke danske kystlandskab.

Jens Kaasgaard

Formand for Stop Vesterhav Nord

E-mail: jens.kaasgaard@gmail.com

Tlf.: 40 32 76 20